

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 лепта

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 лепта

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 драхми, тромесечно 9 драхми, годишње 31 драхми.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва:
улица Краља Петра бр. 70.

РУСИЈА И ЦЕНТРАЛНЕ СИЛЕ

— Поводом преговора у Брест-Литовску —

Преговори о миру између Централних Сила и Лењинове владе понова су отпочели. Они су, како је познато, били прекинати због несавладљивих тешкоћа и непромисливих разлика у условима, под којима су једна и друга страна биле вољне да закључе мир. Кад се апострофира чињеница, да је Лењинаова влада била поднела услове много повољније за Централне Силе но за саму Русију, а да се и не говори о интересима осталих Сила из Споразума, онда је врло лако одмерити и утврдити прави карактер свију тих тешкоћа и разлика и одговорност за прекидање преговора. Централне Силе су прихватиле предлог Лењинове владе и повеле преговоре о миру са предубеђењем, да ће своје милитаристичко-империјалистичке прохтеве моћи задовољити бар према Русији и на њену штету. Отуда је држање њихових делегата у Брест-Литовску било толико дрско и завојевачко, да је и Лењинаова влада осетила потребу да на то реагира. У томе је стварно лежао прави повод ранијем прекиду преговора.

Држало се, после тога, да се преговори, због огромних разлика у држању једне и друге стране, неће моћи обновити. Али су прилике, унутрашњег и војничког карактера, приморале Централне Силе на ублажавањем претераних захтева. Изван сва-

ке сумње стоји претпоставка, да је то попуштање привидно и са интригантским циљем; али се ипак мора рачунати са фактом: да су преговори обновљени. Да ли ће се и са колико успеха привести крају, или ће се дефинитивно прекинути, зависи од искрености Лењина и његове владе и његове доследности у примени социјално-политичких принципа, који су га у Русији избацили на површину.

Ако су тачне вести, да се и у овим, поновљеним, преговорима јављају тешкоће услед држања Централних Сила и непопустљивости Лењинових делегата, онда се може дозволити закључак: да је немогућ засебан мир чак и са максималистичком Русијом. Али у сваком случају: или да се преговори приведу крају са позитивним резултатима, или да се понова разбију и мир онемогуће, Централне Силе неће и не могу од тога имати никакве озбиљне користи, а у другом случају могу чак доживети и врло непријатно изненађење — и у земљи и споља. Кад би им успело, да од максималистичке владе добију мир, тај мир не би био без трзавица; а на супрот ослобођењу једног дела трупа са северо-источног фронта, оставило би се једно онајтежих питања: питање радне снаге, нарочито у Немачкој. Бројни руски заробљеници, који су радили све пољ-

ске, па чак и многе фабричке послове, не би се могли накнадити, кад би се, за случај закључења мира, морали пусти у кућама. Међутим, сем незнатног броја заробљених немачких војника, тешко да би се још који вратио преконачног свршетка рата; извесно је, да се ни један не би вратио у Аустро-Угарску, а она има највећи број заробљених војника у Русији. Од не мање је важности и тај факат, што је унутрашњи хаос и општи нерад створио од Русије земљу, која моментално несамошто због тога неће бити у стању да, за случај закључења засебног мира, економски помогне Централне Силе, него шта више неће моћи да помирни своје потребе. Међутим, деструктивно дејство максималистичких идеја неће ни у ком случају изостати: то ће осетити и Немачка и Аустро-Угарска, Турску и Бугарску, све и кад би биле од тога поштеђене, не треба узимати озбиљно.

Како год се, дакле, узме вероватноћа исходу преговора о миру у Брест-Литовску, она неће и не може имати озбиљна утицаја на ток рата и на његове дефинитивне резултате. Утицај тих преговора може бити негативан за борбену снагу војска Централних Сила. Борбена моћ Сила из Споразума нашла је, међутим, замену Русије у Сједињеним Америчким Државама. Отуда се може и објаснити, што Силе из Споразума прилично индиферентно посматрају ове обновљене преговоре у Брест-Ли-

товску. Оне не одбацују Русију, али им она није неопходна. Победа им је и без ње обезбеђена. Ипак се може и сме претроставити, да је под данашњим околностима и приликама немогућ мир између Централних Сила и Русије.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Лисабон, 6. — Објављен је декрет, којим је за привременог председника португалске републике постављен г. Сидонио Пизез, председник владе.

Царих, 6. — Хедберг је изјавио дописнику белог листа: «Најве Таблети»: «Потребно је да се још сада заштити економска слобода. Економски рат неће постојати после овога рата. Интелектуални и физички рад, који је Немачку створио великом у прошлости, помоћи ће нама и у будућности».

Монтевидео, 6. — Г. Брил, министар спољних послова, кандидовао је за председника републике Урустаја.

О ЛОЈДУ ЦОРЦУ

Изјава Максимилијана Хардена

Хаг, 6. јануара. Максимилијан Харден саветује у «Цукунфтус» немачко јавно мишљење, да буде опрезно према покушају закључења сепаратног мира са максималистима. Харден се исмејава оним својим земљацима, који се усилжавају да презиру Лојду Цорцу. Он изјављује: «Ма какав био исход рата, историјска изрека о Лојду Цорцу биће она иста коју је изрекао Марк Антоан о Бруту: «Био је то велики човек!».

Харден говори са великим презирањем о Немцима који су глупо

претпостављали да је скорашње отворено писмо Лорда Нортклифа имало за циљ да обори Лојда Цорца. На против, оно је учврстило његов положај и ућуткало његове непријатеље.

ИТАЛИЈА И МИР

Изјаве министра Нитија

Рим, 6. јануара. Италијански министар финансија г. Нити држао је у Риму велики говор, у коме је позвао народ да врши своју дужност и да уписује зајам.

О питању мира, министар је изјавио, да се Италија неће противити закључењу мира, који ће довести еру слободе и правде. «Искуство је доказало, рекао је он, да за сада такав мир није у аустро-немачком програму. Доказ томе је што Русија, упркос много жртава и одрицања,

није успела да потпише засебан мир. Непријатељ је узалуд покушао да сломије отпор и морал наших трупа. Ми увек верујемо у успех нашега оружја.»

ПОМОЋ АМЕРИКЕ

За Савезнике у Европи

Лондон, 6. јануара. Јављају из Њујорка, да влада Сједињених Држава, заинтересована јавно економском ситуацијом Европе, спрема експедицију 90 милиона декалитара жита, и то изван редовних пошиљака, које се врше стално. Америчке власти склониле су своје грађане на највећу штедњу, како би се што више намирница могло резервисати за Савезнике у Европи. Амерички народ решен је, да сам поднесе извесне жртве, само да се Савезницима у Европи укаже што већа помоћ.

ПОЛИТИЧКА БОРБА У НЕМАЧКОЈ

Пред важним догађајима

Берн, 6. јануара. Волфова Агенција и њене филијале у Швајцарској распиреју вести, да није било никакве промене у немачкој политици и да се канцелар држи принципа и ратних циљева, изложених пред комисијом рајхстага. Либерална и социјалистичка странка показују се скептичне, док су пангерманисти врло задовољни.

Дојче Алгемајне Цајтунг вели: Битна ствар је, да су војни кругови спровели своје гледиште.

Пост уверава, да су последњи догађаји омогућили метод, да се политика рата и мира води у пуној хармонији са врховном командом.

Франкфуртер Цајтунг предвиђа потпун слом политике, која би могла одвести ка миру.

Форверц очекује неповољне унутрашње догађаје, после повреде програма анексија на истоку и западу. «Ми смо угрођени, вели он, тоталним преокретом, који ће принудити радничку класу да донесе нове одлуке. Исти лист напада жучно тежње пангерманиста, који прете, да се угурају у владу. «Ако пангерманисти, вели лист, успеју да наметну свој програм анексија, предстоји велика унутрашња мржња, чија ће прва последица бити оставка Херлинга и Килмана».

ПОШИЉКЕ НОВАЦА

за крајеве под Бугарима

У Нишком листу од 5. и 7. новембра ове године бр. 119. и 121. одштампан је списак лица — по местима — која имају новчане пошиљке, и позивају се да их приме од нишке агентуре бугарске Народне Банке. Знајући да ће ово интересовати улагаче, Обавештајни Биро ће све такве спискове редовно објављивати, чим добије лист и то онако како је у поменутом листу изнето. Спискови су као што је речено објављени по местима где су лица којима је новац намењен овим редом:

У Зајечару
Стана Алексе Стевановића 176-68 лева.

Ружа Воје Марковића за Милеву М. Марковић у кући Љубе Налбантина 318-03 лева.

У Нишу код књижара М. Голитајна имају пошиљке за ова места

У Нишу
Живко Турчић кочиچار 178-45 лева.
Цвети Катић Поштанске бр. 8. 208-05 лева.
Милутин П. Јосимовић Црвени Крст 240-20 лева.
Драга Карановић цара Фердинанда бр. 23, 89-05 лева.

У Врању
Стеван Предвић пензионер Табан мала Кр. Милана ул. бр. 39, 606.— лева.

Ставра Живковић из Гиљана бивши бакалин до амама 261-20 лева.

Милица Ивковић у кући Мице Мијатовића 75.— лева.

Стеван Предвић пензионер Табак мала Краљ Миланова ул. број 39 606.— лева.

У Неготину
Зорка Баџић удова Жив. Баџића мајора 717-55 лева.
Станојка Рад. Крсмановића учитељ. Доситијева улица 17, 338-50 лева.

Мила Старчек жена инжињера Старчека 267-35 лева.

Софија удова Симе Павловића трговца 150.— лева.

У Прокупљу

Борђе Петровић царин. чиновник у кући Д. Савића 264.— лева.

Фамилија Милорада Николића инж. п. поручника 315.— лева.

Лепосава Мих. Ниџић преко од војне болнице 150.— лева.

— Наставиће се —

СРПСКА ДЕЦА

Извештај г-це Горице Миловојевић о српској деци у Швајцарској у Лозани од 1. јула до 1. новембра 1917. г.

Александар Поповић, здравље добро, владање и рад у школи врло добро, провео неколико недеља у Алпима.

Светозар Мајсторовић, здравље, владање и рад у школи врло добро, провео месец дана у Алпима.

Радомир Мајсторовић, здравље добро, владање и рад у школи врло добро, провео седам недеља у Алпима.

Катарина Мајсторовић, здравље знатно боље, владање врло добро, иде у приватну школу.

Славка Николић, здравље, владање и рад у школи врло добро.

Лепосава Пејчић, здравље знатно боље, владање врло добро; узима приватне часове.

Радомила Васић, здравље добро, владање и рад у школи врло добро.

Ружица Стојановић, здравље, владање и рад у школи врло добро, провела на селу неколико недеља.

Љубинка Стојановић, здравља нежног, владање добро.

Персида Рајковић, здравље, владање и рад у школи врло добро.

Радомир Лазић, здравље и владање врло добро: на столарском занату.

Драгиша Рајковић, здравља доброг, владање и рад у школи врло добро.

Петар Танчић, здравља доброг, владање врло добро, бављењем на селу знатно се опоравио и ојачао.

— Наставиће се —

ЗНАЧАЈНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Поводом двеју изјава

Цирих, 6. јануара.

Једна депеша из Берлина јавља да ће граф Хертлинг у понедељак одговорити, у комисији рајхстага, на изјаве г. г. Лојда Џорџа и Вилсона. Већ неколико дана држе се врло важне конференције на којима учествује кајзер, граф Хертлинг, високе војне личности и други. »Осерваторе Романо« тврди да ће Ватикан тражити од Централних Сила одговор на изјаве Споразума.

Говор председника Вилсона проузроковао је врло пријатан утисак у Ватикану.

НАДМОЋНОСТ СНАГА

— Расматрања једног критичара —

Лондон, 6. јануара
Војни критичар *Вестминстер Газете* пише: Мишљење, да Савезници имају војну надмоћност упркос приликама Русији, потврђено је самим чињеницама, јер независно од питања бројних снага, војне битке доказале су, да су Савезници сломили све нападе. Пројект Немачке, копиран од Аустрија да ствара нарочите трупе за напад даје неповољне резултате. Савезничке армије не потребују такав пројект. Лична иницијатива и осећај дужности одговарају овим средствима. У погледу снаге, савез против Немачке је моћнији са учешћем Америке, без обзира на догађаје у Русији.

АПЕЛ ЖЕНА

Упућен Килману

Берн, 6. јануара
Франкфуртер Цајтунг објављује апел, потписан од 2000 матера и сестара војника мобилисаних у Франкфурту. Апел је упућен Килману. У њему се позивају одлучним тоном немачки управљачи, да преговоре у Брест Литовску приведу добром крају, како би се њихови синови, браћа и мужеви могли вратити кућама што пре.

Норддојче Цајтунг коментарише врло строго овај апел и назива га издајничким. Он је начинио у Берлину врло јак утисак.

У БРЕСТ ЛИТОВСКУ

Седнице су опет прекинуте

Берн, 6. јануара
Конференција Брест Литовску поново је прекинула свој рад и то на захтев немачких делегата, који, како је изјавио Килман, морају да се најпре споразумеју са својим савезницима, какво ће држање узети према новој ситуацији, створеној на последњим седницама. Вести из Брест Литовска непотпуне су, али може се закључити, да је узрок прекиду седница наваљивање руских делегата да народи окупиране Русије сами располажу својом судбином и да се изврши одмах евакуација дотичних области.

Килман је изјавио формално, да ако преговори

јен« јавља, да су војници Црвене Гарде у Иркутску убили тамошњег француског консуларног агента и два друга Француза.

Петроград. — Успостављен је саобраћај између Финске и Немачке.

Петроград. — У Бесарабији је прокламована Молдавска Република, као са-

ставни део велике Руске Републике.

Лондон, 6. — Дописник бежичне телеграфије на италијанском фронту јавља, да су британски авијатичари оборили тамо до сад 24 фокера и два балона.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солун. фронта
Француски коминике

Солун, 6. јануара

Артиљеријска борба у области Дојрана и на завјутку Црне Реке где је бацено у ваздух један непријатељски депо муниције. Наши су авијатичари бомбардовали депо у Петричу и Чернисту.

Франц. коминике

Париз, 6. јануара

У Шампањи, одбијена су два непријатељска препада. Западно од Оазе одбијени су немачки одреди који су покушали да се приближе нашим линијама.

Бенглески коминике

Лондон, 6. јануара

Источна Африка. — Једна енглеска колона која је напредовала ка тврђави

Јонстон, јужно од језера Ниаве, сукобила се са непријатељем код Лувамбале и Боме. Немачке су снаге одбачене на север. Јаке кише у области Ревуе.

Доције. — Непријатељ је извршио препад северозападно од Сен-Кантена. Наши су одреди извршили успешан напад северно од Сен-Кантена.

Италиј. коминике

Рим, 6. јануара

Наша је артиљерија тукла непријатељске положаје код брда Берете. Одбијене су непријатељске патроле на падинама Сусоросо и брда Солароло. У операцијама у зони брда Асолоне заробили смо 15 официра и 478 војника и запленили извесан број митраљеза и бацача бомби.

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

ПОВОДОМ НОВЕ ГОДИНЕ

Пресбиро са Крфа јавља: Господин Бјанкини, председник комитета југословенског удружења у Америци упутио је председнику министарског савета г. Пашићу ову депешу:

»Приликом Нове Године молим Вас у име комитета да примите наше најватреније жеље за сретно остварење нашег Идеала ослобађења за који смо готови поднети све потребне жртве. Ма каква била искушења која нас очекују, дан Слободе мора осванути нашем намученом народу.

ВЕНИЗЕЛОС У СОЛУНУ

Јутрос око 8 часова пре подне приспео је у Солун председник грчке владе г. Венизелос, у пратњи г. Папанастасиу, мин. трговине. У 10 часова грчки премијер је присуствовао служби у цркви св. Софије, по том је са литијом отишао до »Беле куле«, где је извршено водоосвећење.

БОМБАРДОВАЊЕ БИТОЉА

Бугари су понова отпочели бомбардовати већ, готово упола, порушени Битољ. 3. ов. месеца без икаквог повода избацили су на центарвароши петнаест, а на периферију сто шесет и пет граната. Једно дете је рањено а седам кућа је порушено.

ЗАХВАЛНОСТ

Командант Руског пука на Солунском фронту, послао је Српском Генерал-

ном Консулату 35 франака на име помоћи за избеглице пострадале од пожара, који се десио у Солуну, на чему му Генерални Консулат изјављује своју усрдну захвалност.

Из канцеларије Генералног Консулата бр. 8036.

УХАПШЕНИ

У току јучерашњег дана ухапшено је у Солуну: једно лице за превару, једно за скривање брашна, три за крађу и једно за покушај педерастиче.

ПОЗИВ

Позивају се рођаци пок. Милана Радосављевића, редова добровољца из Сушке (у Банату), да се лично или картом јаве Старатељском Суду у Солуну (улица Краљице Олге 95), с позивом на број акта 93.

СРПСКО ТРГОВАЧКО ДРУШТВО

Обавља све банкарске послове. Врши размену новца по најповољнијим дневним курсевима.

Прима новац на штедњу и чување.

Канцеларија се налази у улици Александра Великог бр. 7, у згради хотела »Кавала«, преко пута бив. грчке централне поште.

КАРТЕ ИЗ СРБИЈЕ

У уредништву »Велике Србије« имају карте:

Миленко Спасић, столар, од жене Петране из Секо Бање;

Богољуб Ђатић од жене Гвоздене из Крушевца;

Живојин и Велисав Антић има извештај о мајци, пише Анка Ракетић из Крушевца; Драгомир Недејић из Суботице од жене ивне.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Берн, 6. — Према последњим информацијама из Немачке потврђује се, да је се у овом моменту политичка криза избегла. При све том оставка фон Килмана све је вероватнија. Односи између главних чланова владе и врховне команде стално су затегнути.

Цирих, 6. — Немачки амбасадор у Цариграду граф Берншторф опозван је.

Берн, 6. — Једна депеша из Берлина јавља, да је Хинденбург поднео оставку. Према другом телеграму, бечки »Фремденблат« саопштава, да је Хинденбург повукао оставку на молбу кајзерову. Изгледа ипак, да то није умирило пангерманисте, који су и даље узбуђени.

Лондон, 6. — Сигурне информације потврђују, да предстоји јака криза у Немачкој. Оставка Хертлинга очекује се сваког тренутка. Говори се такође о оставци Хинденбурга после једне снажне сцене са кајзером.

Берн, 6. — Руски делегати одбили су захтев Турака, по коме су Руси имали да демобилишу трупе на турској граници, а Турци да задрже своје контингенте нетакнуте.

Женева, 6. — Јављају из Беча, да су последњих дана тамо одржали социјалисти многе митинге, на којима су тражили, да се одмах закључи мир поравнања.

Берн, 6. — Из Будимпеште јављају да је аустријски цар одбио пројекат о стварању мацарске аутономне војске. Председник мацарске владе Векерле енергично је наваљивао да се овај пројекат оствари.

Буенос-Аирес, 6. — Немачки агенти примили су наредбу да по сваку цену, униште савезничке лађе које се налазе у аргентинским пристаништима како би се спречило одашиљање аргентинског жита Споразуму.

Амстердам, 6. — »Телеграф« сазнаје, да су руски социјалисти и демократи усвојили одлучно држање према максималистима. На једном великом митингу у Лондону, они су тражили од влада да им допусте контролу преговора у Брест Литовску.

Лондон, 6. — Коментаришући резултате сумаренске борбе у последњој недељи, *Тајмс* вели, да је то најмирнија периода и најбоља за трговинску марињу.

Лондон, 6. — Из Петрограда јављају »Дејли Њусу« Очекује се свакога тренутка дефинитиван прекид преговора у Брест Литовску.

Берн, 6. — У Берлину је одржан велики крунски савет на коме је претресано питање сигурности на ист. фронту и о мерама, које треба предузети с обзиром на могућ прекид преговора у Брест Литовску.

Петроград, 6. — Вође большевика мисле, да се може очекивати немачка офанзива на руском фронту. Руске операције ограничиле би се сада само на дефанзиву.

Берн, 6. — Румунија је одбацила категорички позив Немаца да учествују у преговорима у Брест Литовску.

Лондон, 6. — Наше патролске лађе потопиле су четири немачка сумарен код белгијских обала.

Рим, 6. — Министар финансија, г. Нити, потврдио је вест да су америчке трупе приспеле на италијански фронт.

САОПШТЕЊА

— Вуле Николајевић, пошта Воден, моли за извештај о своме брату Тири Вуловићу, из Шапца.

— Илија Тодоровић, при економском слагалишту и Милутин Бошковић, војни обавезник, да се јаве благодотичнику Владимиру Комесара

— Милан С. Борђевић, пошта 414, моли да му се јави Михаило П. Минић, официр митраљ. оделења, ради достављања извештаја од својих.

— Велимир Бојић, војни обавезник, пошта 80, моли за извештај о сину Милутину Бојићу, војнику, који му се до данас није јавио.

— Риста Митровић, трубач, пошта 4, моли за извештај о братанцу Мијату Јанковићу, вој. обавезнику.

Нова американска зубна клиника

Д-р ПАРАСКЕВОПУЛОС
ул. Егватија бр. 357 на углу
»Камара«

Једини атеље нове американске зубне клинике, где се могу излечити болесни зуби и начинити вештачке американ. десни са зубима. За г. г. српске офцире и војнике знатан попуст у ценама. 10—12

ОГЛАС

Кафана са једиком и осталим кафанским прибором издаје се под кивију, за услове и погодбу обратити се у хотел »Марсељ« улица 26. октобар. 1—10

Д-р АЛЕКСАНДРИДЕС
Специјалист за интерне болести
ДИРЕКТОР БОЛНИЦЕ ЗА
ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Прима свакога дана од 12—1 часа у француској аиотелу, ул. Франк бр. 35. Од 3—4 часа код своје куће, улица Диодору Георгиу бр. 35, а од 6—7 часова у аиотелу »Наде«, булевар Народне Одбране бр. 6.

ИЗ. Инјекција салварзана и галила против сифилиса. 15—30

Одговорни уредник
Бошко Богдановић

Штамп. »Велика Србија«